

Sekretář pokladu vzdal se místa v kabinetu

Podrží místo v kabinetu až do jmenování svého nástupce.

Washington, D. C., 23. listopadu. — William G. McAdoo vzdal se svého úřadu jako sekretář pokladu a generální ředitel železnic a opustí místo v kabinetu po jmenování svého nástupce a železniční administraci 1. ledna. Bylo oznámeno večer, že požádal presidenta, aby propustil jej z úřadu nyní, kdy válka je skončena a úkol jeho vykonán, tak aby se mohl vrátit opět ke svému privátnímu obchodu po šesti letech ve vládní službě.

President Wilson přijal jeho resignaci a vyhověl jeho žádosti. Za důvod své resignace uvádí sekretář pokladu okolnost, že kabinetním úředníkům povolováno je nedostatečné služby. Sekretář má v úmyslu odpovídnouti si asi tři měsíce, načež opět zahájí svoji právnickou praxi v New Yorku. McAdoo oznámil svoji resignaci v konferenci časopiseckých korespondentů a současně vydal na veřejnost korespondenci svoji s presidentem v této záležitosti. — President Wilson ve svém přípisu, kterým přijímá resignaci, vyslovuje politování nad ní a oceňuje „výňakčí, nesobecké a venkocem obdivuhodné služby, prokázané zemí v obou úřadech.“

McAdoo sdělil korespondentům, že měl v úmyslu vzdát se svého úřadu před 4. březnem roku 1917, ale zůstal v úřadě s ohledem na důležitost řešení válečných problémů.

Až doposud nebylo naznačeno, kdo stane se jeho nástupcem jak v úřadě sekretáře pokladu, tak i v úřadě generálního ředitele železnic.

Válka pokračuje ve dvou místech

New York, N. Y. 24. listopadu. — Ačkoliv velká válka byla ukončena, ve dvou místech pokračuje se v zápasu a to mezi Polskem a Ukrajinou ve východní Haliči a mezi Ruskem a spojení v severním Rusku a v oblasti ralských hor. Oba tyto zápasy jsou takového rázu že mírová konference sotva bude s to je urovnat. Polsko a Ukrajina činí si stejné nároky na východní Halič. Armáda z Ukrajiny porazila polskou vojska v Haliči a zmocnila se Lvova a též proslulé penosti-Premyslu. Obě interesované národnosti žádají, aby mírová konference přifkla jim právo na toto území a delegáti ve Versailles zanechají otevřenou ránu, ať rozhodnou jakkoliv. Spojení a Spojené Státy nevyhlásily válku Rusku. Nieméně bolševici vycházejí z předpokladu, že stav války mezi nimi a spojení existuje. Boje ve velkém měřítku v oblasti Archangelské a Uralské nasvědčují tomu, že rudoarmejcům dostalo se dobrých úspěchů, nepochybně z řad zajatců tatarských. Je pochybnost, že bolševici budou zastoupeni na konferenci ve Versailles. Poláci a Ukrajinci nepochybně budou žádati, aby jejich delegáti ke konferenci byli připuštěni. Tím však se tato vážná otázka nerozřeší. — Východní Evropa bude vyžadovatí velké pozornosti a řešení tu vystálých problémů bude úkolem velice obtížným. Jediným soudcem v mnohých těchto sporech mohl by být čas, leč to by znamenalo možnost nových válek.

Podivná závět

Tulsa, Okla., 24. listopadu. — Henry Sargent, zmožný zdejší občan, prohlásil před časem, že přišel o velmi mnoho, poněvadž následkem své chudoby v mládosti připraven byl o příležitost seznámiti se s literaturou. Rozhodl se proto, že svému synovi, Thomas Moselymu, otevře cesty ke studium literárních pokladů. — Nechal právě napsat závět, v které tomuto synovi odkazuje veškeré své jmění, jež odhaduje se na \$120,000, s touto podmínkou, že bude číst plody spisovatelů jako Shakespeare, Darwin, Herbert Spencer, Hume, Gibbon, Maran-

lay, Pope, Bunyan a jiní. Mosely ale musí také dokázat, že stavenou lekturu živě a ustanoven byl zvláštní výbor, který jej podrobí přísné zkoušce. Mosely pracuje doposud na farmě svého otce. Chodil sice do školy, nieméně až doposud nezískal příležitosti, seznámiti se s tvorbou klassických spisovatelů. Sargent praví, že v době, kdy celý svět jej zklamal a život přestal jej těšiti, obrátil se ku četění anglických klassiků a našel v něm útěchu. A čta, poznával, že připravil se o mnoho v mladosti, že neznal těchto prací. Přišel k náhledu, že mňohému zklamání byl by předešel a žil by šťastněji než opravdu žil. Je to podivná závět, kterou zanechal, nieméně staře tento věří, že pro svého synovce vykoná mnoho dobrého a má pravdu.

Kaiser pamatoval na zadní kolečka

Londýn, 24. listopadu. — Otázka jak naložiti s bývalým německým císařem, je doposud předmětem všeobecného zájmu. Vilem se těší prozatím úplné volnosti v Holandsku, kdežto jeho manželka je v Berlíně pod ochranou vojenské rady, jež zaručila její bezpečí. — Tato rada poskytlá stejné ochranu rodině bývalého korunního prince. Rheinische Westphalische Zeitung praví, že hotové jmění bývalého německého císaře v obnosu \$5,000,000 je uloženo v bankách na 4½ procenta. Jenom sedm z jeho devadesáti statků jsou t. zv. korunní. Zbytek je jeho soukromým majetkem, zahrnuje v to dva paláce v Berlíně, třináct v Potsdamu a mnoho jiných. Po úmru v roce 1871 Vilem První obdržel \$1,250,000 jako válečný bonus z obnosu, který zaplatiti musela Francie jako válečnou náhradu.

Dvacet mil dlouhá řada německých lodí vydána spojencům.

Edinburg, 23. listopadu. — Německo pako námořní velmoc přestalo véra existovati. Jádro jeho mocného válečného loďstva, — čtrnáct velkých válečných lodí, sedm lehkých křižníků a padesát ničitelů — vzdalo se velké flotile anglických, amerických a francouzských lodí, největší bitevní síle, jež kdykoliv stála pohromadě na moři.

Na minutu vyměřený program vydání německých lodí, vypracovaný velitelem anglického loďstva, proveden byl přesně dle stanoveného plánu. Německé válečné lodí rozestaveny byly v řadě dvacet mil dlouhé a provázeny byly do stanoveného místa loděmi spojenců, jež tvořily kordon po obou stranách. Večer německé válečné loďstvo zakotvilo ve Firth pod dozorem spojenců lodí.

Kapitulace v takovém měřítku nemá sobě rovna v námořní historii. Nebyla to kapitulace hrdá. Němci nečinili si nároky na vzdání etí a stejně nebylo nikým naznačeno, že spojení takovou čest měli by kapitulacím prokázati. Angličtí důstojníci, kteří odebrali se na lodi nepříteli k jich převzetí, salutovali toliko při vstupu na loď. Mnoho řečí se při tom nevedlo. Německý důstojník ukázal dokumenty, jež připraveny měl k odevzdání anglickému důstojníku a teuto ukázal dokumenty, splnomocňující jej k převzetí lodí. Mezi německým a anglickým mužstvem nedošlo k žádnému bratření. Většina mužstva vyhlížela dobe a nejvíce žádné známky špatné výzvy. Všichni měli dobré šaty a boty a většina byla zasažena cigaretami a doutníky. Tu a tam mezi mužstvem německým ozval se tichý zpěv, ale rychle zanikl na rozkaz důstojníků.

Většina německých důstojníků a námořníků zachovala mlčení. — Uvědomili si nepochybně, že jsou svědky posledního aktu německé vlády. Věděli, že v důsledku vydání těchto lodí Spojené Státy automaticky staly se druhou největší námořní mocností světa. — Nieméně neukazovali žádného rozrušení a zdáli se toliko počítovati lítost nad padlým obrem moře, který odepřel bojovati.

Henry Ford bude nyní redaktorem

Detroit, Mich., 24. listopadu. — Henry Ford oznámil, že vystoupil z úředního podřízení se na řízení

Ford Motor Co., nad níž kontrolu převzal jeho syn Edsel. Ford má v úmyslu vydávati národní týdení časopis a věnuje svůj čas jednak redaktorství a jednak industrii traktorové.

K rozhodnutí o útvaru vlády má dojiti po potlačení bolševiků.

Vladivostok, 23. listopadu. — První proklamace admirála Alexandra Kolčakova, diktátora a velitele všeruské armády a loďstva, je adresována všemu ruskému lidu. Je datována v Omsku dne 19. listopadu a prohlašuje cíle diktátorství. Naznačuje tyto cíle následovně:

Utvoření schopné vlády, potlačení bolševismu a organizace práva a pořádku, tak aby lid mohl sám rozhodnouti o útvaru vlády, jakou si přeje, bez obtíží, tak aby byl schopen docíliti svých ideálů svobody.

Proklamace žádá jednotnou akci v zápasu proti bolševismu a praví dále: „Všeruská vláda patří minulosti. Rozhodnův se nesti břemeno krize, prohlašují, že nebudou sledovati cestu reakce ani stranického zápasu, jež vedly by k zániku.“

Generál Horvát vydal apel k lidu, v němž žádá, by zachoval klid během přechodného období a ujistuje jej, že jediná pevná autorita bude míti v důsledku návratu bývalé slávy zruinované a vyčerpané zemi. Censura v Omsku je přísná a toliko úřední zprávy jsou propuštěny. Vyrozmňává se, že generál Semenov, protibolševický vůdce v Sibiři, odepřel uznati autoritu admirála Kolčaka.

Mírová konference sejde se asi v lednu

Washington, D. C., 24. listopadu. — Přes to, že přípravy k mírové konferenci jsou zrychlovány Spojenými Státy i spojení, není pravděpodobno, že mírový kongres shromáždí se dříve než až počátkem ledna příští roku. Spojenci mají před sebou ještě mnoho práce, jež neobmezuje se toliko na vykonávání opatření podmínek příměří. Spojenci, ku příkladu, doposud nemají kontroly nad zřízením nových vlád v území, jež dříve patřilo nepříteli. Je sice pravdou, že interesovaní národové učinili značné kroky ku zřízení neodvislých zemí, ale všude, s výjimkou Československa, doposud je mnoho nepořádků, které bude nutno odstraniti. Předporady se konají již nyní a není pochyby o tom, že takové předporady konají se i v zemích bývalých spojenců Německa a v Německu samotném. Předporady Němeu a jiných národů, s nimi kdysi spojených, ovšem nebudou míti žádného vlivu na zkrácení zasedání mírové konference, ale takový vliv budou míti určitě předporady zástupců spojenců. Má se za to, že na těchto předporadách vypracovány budou plány, podle kterých v mírové konferenci bude se postupovati. Přes to však jednání o jednotlivých otázkách bude vyžadovati značné dlouhé doby, poněvadž jednati bude se o uspořádání Evropy na zcela nových základech a má býti vybudován mír trvalý. Takový mír může býti vybudován jedině tím, když odstraní se všechny staré příčiny k válkám a předejde se tomu, aby nemohly povstati nové. To bude práce obrovská, jež vyžadovati bude netoliko důvtipu, nýbrž i velkého diplomatického taktu a ohledu na práni jednotlivých interesovaných národů. Neutrálové nebudou míti žádného hlasu v mírové konferenci a jejich zástupci budou s to zasedati toliko v podvýbořech. Ohledně Ruska až doposud nebylo učiněno žádného rozhodnutí a je silně pochybnost, že Rusko bude míti delegáti, jež byla by oprávněna k hlasu mezi zástupci spojenců. Úředním jazykem konferen-

ce bude frančtina. Poněvadž ale nebudou všichni delegáti asi ovládati tento jazyk, bude třeba velkého počtu tlumočnicků a překladatelů.

Sjednocená Polska velkou možností

Basilej, 24. listopadu. — Nová polská vláda, zřízená ve Varševě, učinila v minulých dnech první různé kroky k spojení všech polských území pod jednu politickou vládu. Tomuto spojení jsou v cestě různé překážky, nieméně očekávají vlastenci mají za to, že sjednocení Polky bude výsledkem strašlivé světové války a tak nespravedlnost, již dopustily se na Polsku imperialistické evropské státy, odčiněna. Vojenská účast Poláků na straně spojenců nebyla sice velká a jisté polské živly za války chovaly se podivně, ale to nesmí padati na váhu, mají-li býti skutečně odstraněny příčiny válek v budoucnosti. Polská část Haliče k ústřední vládě varšavské. Jedna část Poláků ráda by přivítěla k nové polské říši celou Halič, ale zdá se, že rusínská její část, jež vždy vůči polské jevila silné nepřátelství, přidělena bude k Ukrajině a s touto k federaci ruských států, jež nepochybně vzroste na troskách bývalé mocné carské říše ruské. Polská vojska, jak v minulých dnech bylo oznámeno, vnikla do Poznaňska, aby tuto bývalou část Polky reklamovala pro novou polskou vládu. Poznaň je tak zvaným německým Polskem a jeho rozloha je 11,184 čtverečních mil. Poznaň, hlavní město této provincie, leží na řece Vartě a je silně opevněno. Bylo také oznámeno, že polská vojska vnikla do Horního Slezska, jež sousedí s Poznaňskem na jihu. Na západě Poznaňsko hraničí s Brandeburskem a na severu se západním Pruskem. Na východě pak spojuje se s ruským Polskem. Poznaňsko je většinou zemědělské, ale půdu, totiž velké statky, mají v rukou praští junkeři. Tři pětiny obyvatelstva Poznaňska jsou Poláci. Druhé dvě německé pětiny usazené byly zde pruskou vládou od doby rozdělení Polky před více jak stoletím.

Příprava sardinek americkou industrií

San Pedro, Cal., 24. listopadu. — Konservování sardinek, jež po tak dlouhou řadu let bylo téměř výhradně kontrolováno Norvežany a Dány, stalo se v posledních několika málo letech také důležitou americkou industrií. Přes dvaec společností amerických vstoupilo do tohoto nového pole činnosti a konservují sardinky netoliko pro spotřebu domácí, ale i pro vývoz. Tyto společnosti zvýšily svůj obchod několikanásobně v průběhu války, kterou takřka úplně zastaven byl přívos sardinek do Ameriky z evropských nakladáren. Více jak 380 rybářských lodí je nyní zaměstnáno těmito společnostmi a počet zaměstnaného dělnictva jde do desetitisíců. Industrie tato nachází se přes to však doposud v kolébece a není pochybnosti o tom, že má před sebou skvělý vývoj a že bude mohutněti i v době míru, kdy na americké a světové trhy bude znovu připuštěna soutěž.

Sasko chce spojení s německ. Rakouskem

Amsterdam, 24. listopadu. — Nová saská vláda vydala proklamaci, v které prohlašuje, že touží po zrušení staré federální konstituce a je pro jednotu Sasko a německým lidem v republice, do které pojata bylo by i německé Rakousko.

Videňští bolševici uvrženi do vězení

Kodaň, 22. listopadu. — Velké komunistické spiknutí bylo odhaleno ve Vidni, dle zpráv sem došlých. Bylo v plánu zmocniti se všech veřejných budov a proklamovati bolševickou vládu. Několik set osob bylo zatčeno. Proslýchá se, že bývalý rakouský císař Karel doposud nevdal se naděje, že se mu podaří zachrániti svůj trůn. Delegace Rakouska a Uhrů odebrala se do Srbska, aby zdala spojení o ohledy k bývalým císařím.

Sestavení kabinetu československého

Praha, 24. listopadu. — Československé ministerstvo byl zřízeno s Dr. Kramářem jako přeměrem a s následujícími členy kabinetu: Zahraniční záležitosti, Vojta Beneš (snad Dr. Eduard Beneš); ministr spravedlnosti, Gustav Haberman, předseda sociálně demokratické strany, bývalý českoamerický žurnalista a napotom redaktor Nové Doby v Plzni; národní obrana, Václav Klofáč, předseda české strany socialistické, druhdy národně sociální, redaktor České Demokracie; ministr zemědělství, Karel Prášek, předák strany agrární; ministr kultury, Anton Soukup (snad Dr. F. Soukup); ministr finanční, Maing (?!); ministr obchodu, Adolf Stránský; poštovníctví, Černý; ministr zdravotnictví, Frere (?); ministr války, Milan Štefaník; ministr vnitra, Švehla, agrárník; ministr zásobování, Aronský (?); ministr sociálního povznesení, Lev Winter, sociální demokrat; ministr železnic, Isidor Zahradník, známý vlastenecký kněz; ministr bez portfolia, Hruban, člen katolické strany národní.

Z celkového počtu 100,000 zajatých toliko 53,000 je na živu.

Sofia, 23. listopadu. — Útrpní některých anglických válečných zajatců v Bulharsku bylo zlovůlným dílem krutých důstojníků, ale z větší části bylo důsledkem lhostejnosti a obtíží s živováním zajatců v zemi, jež sama neměla dostatek potravin pro svoje vojáky. Leč s anglickými a francouzskými zajatci nebylo jednáno nejhůře.

Něvětší lhostejnost jevíli Bulhaři k osudu Srbů, Řeků a Rumunů. Ze 100,000 internovaných Srbů jenom 53,000 zůstalo na živu. Z 8,000 srbských zajatců v táboře Haskově 5,000 zemřelo. Dvě stě a padesát anglických zajatců, dopadených v Dojranu, bylo připraveno Bulhary o boty a přinuceno podehovati do Sofie, 150 mil vzdálené, bosky. Byli polonazi a Bulhaři nestarali se jim o potraviny a nebožáci byli odkázáni toliko na to, co mohli sebrati v polích. Chleba dostalo se jim jediné jedenkrát. Cesta trvala plných šestnácte dní.

Stejně jednáno bylo i s ostatními zajatci. Ti, kdož pokusili se o útek, byli bez milosti zastřeleni. S řeckými a srbskými civilisty, kteří dopraveni byli do Bulharska, jednáno bylo zvláště krutě. Starí i mladí muži, ženy i děti, bohatí i chudí, byli odsouzeni na osmáct měsíců k těžké práci rozkládání kamenů na cestách. Dostávalo se jim takové potraviny, že i zebrač v jiné zemi by ji odmítli. Biče bylo užíváno v značné míře a mnozí zemřeli následkem tohoto soustavného týrání.

Francie a Anglie, stejně jako Řecko, Srbsko a Rumunsko, budou žádati přísné potrestání těch, kteří tento politování hodný stav zajatců válečných zavinili.

Versailles připravují se pro konferenci

Paříž, 22. listopadu. — Město Versailles připravuje se k přijetí delegátů k mírové konferenci. Má se za to, že ke konferenci dojde v Grand Tranon křídle zámku Versailleského, jež druhdy bylo bydlištěm Marie Antoinetty. Vzácné koberece a nábytek, který dopraven byl do bezpečí v době německého náporu na Paříž, je opět dovážen na svoje místo. Zahrady jsou obnovovány a stejně i kryty vzácných sochařských prací jsou odstraňovány. Vody velkého průplavu, které byly kamflázovány, aby nelakaly nepřátelské vzduchoplavce, jsou opět uváděny do původního svého stavu. — „Zrcadlo sítí“ která byla svědkem proklamace Vilema Prvního k německému císaři, a kde nepochybně dojde k podepsání mírové smlouvy, je připravována především k přijetí delegátů. Převládá všeobecné mínění, že všechny země, které prohlásily válku Německu, budou na konferenci reprezentovány, stejně jako státy, jež utvořeny byly v důsledku války, jako Československo a Jugoslávie.

Z českých vlastí.

Němci počítají již s Československým státem. — Zajímavou zprávu přinesl švýcarský list „Gazette de Lausanne“ z 9. října: Dovidáme se, že německý vyslanec ve Vidni poslal do Prahy delegáta v průvodu p. Redlieha, ředitele něm. listu „Vossische Zeitung“ a pověřil ho, aby učinil Čechům tuto nabídku: Československý stát nechť vstoupí do spolku s Německem. Toto mu zaručí jisté oprávnění hranic vůči Polsku a Uhrám. Mimo jiné, nechá mu otevřenou bránu pro vývoz jeho průmyslových výrobků do Ruska a do Polska. Českoslovenští zástupcové, když vyslechli německé nabídky, odmítli s prohlášením, že československý národ vyhal by politické vůdce, kteří by se odvážili podepsati spolek s Německem! — Treba bychom i přijímali tuto zprávu s náležitou rezervou, přece můžeme říci, že v Německu se (i dle jiných zpráv) na určitých místech již počítá s naším československým státem. Ovšem — počítají-li s námi, či ne, je nám dnes prozatím lhostejno.

Češi nevyjednávají s Husar-kem. — Dopisovatel „Vilagu“ oznamuje z Vidne dne 2. října, že mluvil s jedním z českých vůdců o stanovisku Čechů k dnešní situaci a tento že se vyslovil před ním následovně: Český Svaz na svém zasedání jednohlasně se usnesl, že se bude vyhýbat každému styku s nynější vládou a že vůbec se nepustí s ní ani do řeči o politice a novém státoprávním zřízení Rakouska. Husar-kem, když nás po své programové řeči pozval na poradu, slibil nám zcela rozhodně, že po dobu parlamentních prázdnin neodělá žádných disposic, které by se nesetkaly s naším souhlasem. A hle, Husar-kem porušil své slovo a bezprostředně před novým zahájením sněmovny nařídil administrativní rozdělení Čech. S takovým věrolomným ministrem my nejdáme. A co se týče otázky budoucnosti Čech, tuto svěřujeme výhradně mírové konferenci.

Socialistická rada. — 6. září ustanovena byla za účasti zástupců strany sociálně-demokratické a české strany socialistické Socialistická rada, která bude společným akčním útvarem obou stran, nežli dojde k úplnému sloučení. Utvoření Socialistické rady lze jen vítati, neb tak bude možno, aby české socialistické hnutí vyšlo silně a zdravě ze světové války a našlo si správnou orientaci cestu jak v národní radě, tak i v mezinárodním hnutí.

O „srocené čeládece Českoslováků“ mluvil v poslední své řeči německý kancléř hr. Hertling. „Viděnský Denník“ k tomu poznamenává: „Ve svých řečech nevyvarovali se německí státníci přikrofiti, jež v tak zodpovědných chvílích neměla býti proslavena. Všimněte si jen ostého výroku, který padl o Českoslovácích a který roven jest nadávce, jež se špatně vyjímá o odpirci v ústech státníkových. Ať jest názor v německé říši o zahraničním hnutí Českoslováků jakýkoliv, padá tu přece na váhu, že jsou to massy lidí, kteří se obětují za ideji, za kterou od věků krvácelo státišce lidí, za kterou bili se Němci sami, když ještě nebyli nadáni výsadou politické svobody. Titulem „Gesindler“ nečastuje se organizovaný článek vojsk, který jest světem uznáván za samostatnou armádu, který není hordou nějakého námezdního vojska, nýbrž ukázněným činitelem, který za souhrnného uznávají velmoci. Právda, Českoslováci zahraniční branně vystupují proti Německu a Rakousku, ale okolnost ta nedělá je ještě „Gesindlem“, tím spíše, že i svobodné Německo vyrostlo z krve revoluce a že i Maďari v nabývání svých politických práv měli obdobné metody. Zahraniční Českoslováci jsou nepřáteli spojenců říši, ale nepřátelé potírají se zbraněmi a ne nadávkami. A potom, věc má ještě svůj další reflex. Českoslováci nadáni jsou stejnými právy, jako ostatní státy, v dohodě bojující. Poměr vzájemnosti jest tu do důsledků prohlouben a urážka jednoho páli do duše i druhé. A v tom směru systém traktování jednoho z odpůrců tímto způsobem byl by špatnou vstupní intradou pro jednání o mír — dorozumění, o němž se dnes v Německu mluví.“